

Katarzyna Mroczek

Szymona Starowolskiego "Rozmowa X Plebana z Żołnierzem zwróconym z wojny kozackiej w roku 1648", Józef Mayer, "Prace Naukowe UŚl." nr 99. Prace Historycznoliterackie IV, Katowice 1976 : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 21/2 (68), 172

1978

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

/II/ MALINOWSKA Elżbieta: Nieznana polemika Konstantego Damrota. "Prace Naukowe UŚl." nr 99. Prace Historycznoliterackie IV, Katowice 1976, s. 207-219.

Artykuł dotyczy polemiki toczonej na łamach "Katolika" w 1894 r. traktującej o sprawach polskośći na Górnym Śląsku, szczególnie o agtacji przedwyborczej w 1893 r., oraz o różnicach poglądów reprezentowanych przez pisma polskie ("Katolik", "Nowiny Raciborskie", "Gazeta Opolska") i grupę partii "Centrum". Polemika ta pozwoliła na uzupełnienie dotychczasowej wiedzy o świadomości społeczno-politycznej i narodowej księdza Damrota oraz o jego pracy publicystycznej.

BP/68/53

D.Ś.

/II/ MAYER Józef: Szymona Starowolskiego "Rozmowa X Plebana z Żołnierzem zwroconym z wojny kozackiej w roku 1648". "Prace Naukowe UŚl." nr 99. Prace Historycznoliterackie IV, Katowice 1976, s. 9-35.

Przedmiotem uwagi autora jest wydany anonimowo dwustuwierszowy utwór Sz. Starowolskiego "Rozmowa X Plebana..." (jedeny egzemplarz znajduje się w Muzeum Narodowym m. Krakowa). W analizowanym utworze widoczne są związki z innymi dziełami Starowolskiego oraz z twórczością Kochanowskiego i jemu współczesnych (poezja okolicznościowa, literatura sowizdrzalska). Analogie widoczne są w motywach kompozycyjnych, schematach sytuacyjnych, słownictwie. Spośród innych utworów wyróżnia tekst Starowolskiego opis autentycznych scen z wojny polsko-kozackiej. Przedstawiając wojenne realia próbuje poeta ustalić przyczyny klęsk militarnych z punktu widzenia kodeksu moralno-religijnego. Jednocześnie podkreśla autor, że utwór - wyposażony w konkretne realia - jest także odbiciem zainteresowań Starowolskiego dla historii, wojskowości i ekonomii.

BP/68/54

K.M.